

וזאת התעודה - זו תלמוד ירושלמי, שכתוב (ישעיה ח) צור תעודה חתום תורה בלמדי. בארץ ישראל, שם נקראו למודי ה', ושם היו, וכתוב (שם) לתורה, ולתעודה. ועל התמורה - זו תלמוד בבלי, שפּלפלו בלשון יהודית, והכל היה לפני הקדוש ברוך הוא קדם שברא העולם.

רְקִיּוֹם כַּל דְּבַר - זֶה בְּרִית מִלָּה, שֶׁהוּא קִיּוֹם כַּל הַתּוֹרָה. שֶׁלֶף אִישׁ נִעְלָו - זו מְצוֹת חֲלִיצָה. וְנִתְּן לְרַעְהוּ - זו מְצוֹת יְבוּם. (מִכָּאן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מְצוֹת חֲלִיצָה קוֹדְמִת לְמְצוֹת יְבוּם) וְזֹאת הַתּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל, מִכָּאן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִגְדְּעוּ אֱלוֹפֵי עֲצָה, וְהִדְעוֹת מְשׁוּבָשׁוֹת, וְהִלֵּב אֵינּוּ קָיָם עַל בְּרִיּוֹ, וְהוֹלֵךְ הַכֹּל אַחֵר מֵרְאִית הָעֵינַן.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאי, מְצוֹת יְבוּם מְשׁוּבַחַת. וְהַמְקִיָּם מְצוֹת יְבוּם לְשִׁמָּה, נִעְשָׂה שִׁתְּףָ לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַמְקִיָּם מְצוֹת יְבוּם זוֹכָה לְשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל בְּרוּךְ הוּא כִּיחֻזְקָא, וְיֵהִי קוֹל כְּהַנְבְּאֵי וְהִנֵּה רַעַשׁ, שְׁנֻבּוֹאָתוֹ הִיתָה בְּרַעַשׁ, וְלֹא בִּנְחַת.

רַבִּי חֲזַקְיָה (חֲנִינָא) אָמַר, גְּדוּלָּה מְצוֹת יְבוּם, שֶׁהַמְקִיָּם מְצוֹת יְבוּם לְשִׁמָּה, נִעְשָׂה שִׁתְּףָ לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכְּתוּב (רֹתֵד) וְלֹא יִכְרַת שֵׁם הַמֵּת. וְכְתוּב (מַלְכִים-א ח) וְלֹא יִכְרַת לָךְ אִישׁ וְגו'.

רַבִּי חֲנִינָא לְטַעְמִיהוּ, וְנִתְּן לְרַעְהוּ יְבוּם. מֵאֵי וְנִתְּן לְרַעְהוּ? אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, מִשֶּׁל לְאָדָם שֶׁהִיָּה טוֹעָה בַּמִּדְבָּר בְּמָקוֹם לְסֻטִּים וְחַיּוֹת. כִּיּוֹן שֶׁרְאוּהוּ לְסֻטִּים טוֹעָה, עָמְדוּ עָלָיו וְהַפּוּהוּ, וְקָפְחוּ כָּל שִׁכְרוּ וְכָל עֲמָלוֹ.

וזאת התעודה, זו תלמוד ירושלמי. דְּכָתִיב, (ישעיה ח ז) צור תעודה חתום תורה בלמדי.

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שָׁם נִקְרְאוּ לְמוֹדֵי ה', וְשָׁם הָיוּ, וְלֹא בַּחוּץ לְאֶרֶץ. וְכָתִיב, (שם פסוק כ) לְתוֹרָה, וְלַתּוֹעֵדָה. וְעַל הַתּוֹמָרָה, זֹה תִלְמוּד בְּבִלִי, שֶׁפּלפלו בְּלִשׁוֹן יְהוּדִית, וְהַכֹּל הָיָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹדֵם שֶׁבְּרָא הָעוֹלָם.

רְקִיּוֹם כַּל דְּבַר, זֶה בְּרִית מִלָּה, שֶׁהוּא קִיּוֹם כַּל הַתּוֹרָה. שֶׁלֶף אִישׁ נִעְלָו, זֹה מְצוֹת חֲלִיצָה. וְנִתְּן לְרַעְהוּ, זֹה מְצוֹת יְבוּם. (מִכָּאן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא מְצוֹת חֲלִיצָה קוֹדְמִת לְמְצוֹת יְבוּם). וְזֹאת הַתּוֹעֵדָה בְּיִשְׂרָאֵל, מִכָּאן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נִגְדְּעוּ אֱלוֹפֵי עֲצָה, וְהִדְעוֹת מְשׁוּבָשׁוֹת, וְהִלֵּב אֵינּוּ קָיָם עַל בְּרוּיָו, וְהוֹלֵךְ הַכֹּל אַחֵר מֵרְאִית הָעֵינַן.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאי, מְצוֹת יְבוּם מְשׁוּבַחַת. וְהַמְקִיָּים מְצוֹת יְבוּם לְשִׁמָּה, נִעְשָׂה שׁוֹתְףָ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַמְקִיָּים מְצוֹת יְבוּם זוֹכָה לְשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל בְּרוּךְ הוּא כִּיחֻזְקָא, דְּכָתִיב, (יחזקאל לז ז) וְיֵהִי קוֹל כְּהַנְבְּאֵי וְהִנֵּה רַעַשׁ, שְׁנֻבּוֹאָתוֹ הִיתָה בְּרַעַשׁ וְלֹא בִּנְחַת.

רַבִּי חֲזַקְיָה (חֲנִינָא) אָמַר, גְּדוּלָּה מְצוֹת יְבוּם, שֶׁהַמְקִיָּים מְצוֹת יְבוּם לְשִׁמָּה, נִעְשָׂה שׁוֹתְףָ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּכָתִיב, וְלֹא יִכְרַת שֵׁם הַמֵּת. וְכָתִיב, (מ"א ח כה) וְלֹא יִכְרַת לָךְ אִישׁ וְגו'.

רַבִּי חֲנִינָא לְטַעְמִיהוּ, וְנִתְּן לְרַעְהוּ, זֹה מְצוֹת יְבוּם. מֵאֵי וְנִתְּן לְרַעְהוּ? אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, מִשֶּׁל לְאָדָם לְאָדָם שֶׁהִיָּה טוֹעָה בַּמִּדְבָּר, בְּמָקוֹם לְסֻטִּים וְחַיּוֹת. כִּיּוֹן שֶׁרְאוּהוּ לְסֻטִּים טוֹעָה, עָמְדוּ עָלָיו, וְהַפּוּהוּ, וְקָפְחוּ כָּל שִׁכְרוּ וְכָל עֲמָלוֹ.